

16 marca 2018 r.

**Komunikat KNF dotyczący wydania ostatecznej decyzji administracyjnej w przedmiocie
nałożenia kary pieniężnej na Romana Karkosika**

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 13 marca 2018 r. jednogłośnie utrzymała w mocy decyzję KNF z dnia 21 listopada 2017 r. nakładającą na Romana Karkosika karę pieniężną w wysokości 60 000 zł, wobec stwierdzenia, że Roman Karkosik naruszył przepis art. 39 ust. 2 pkt 4 lit b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy zmieniającej, w związku z rozpowszechnianiem za pomocą środków masowego przekazu fałszywych lub nierzetelnych informacji na temat spółki Krezus SA w marcu 2013 r.

W dniu 19 marca 2013 r. w Gazecie Giełdy „Parkiet” ukazał się wywiad z Romanem Karkosikiem autorstwa Adama Roguskiego, pt. „Krezus – Plany zdobywcy statuetki „Byka i Niedźwiedzia; Karkosik chce zarabiać na odsprzedaży złóż”. W ww. artykule Roman Karkosik wypowiedział się, że Krezus SA kupił spółkę będącą operatorem kopalni na wyspie Seram w Indonezji oraz, że ma dwuletnią wyłączność na sprzedaż niklu. Następnie stwierdził, że Krezus SA nabył wykopaną rudę niklu w ilości 600 tys. ton, która w ciągu kilku tygodni (po zbudowaniu oszczędnościowej wersji portu) zostanie załadowana na statek i wysłana do Chin.

W ten sposób Roman Karkosik dopuścił się manipulacji, polegającej na rozpowszechnieniu nieprawdziwych i nierzetelnych informacji w przedmiocie inwestycji spółki Krezus SA w zakup rudy niklu w Indonezji, które wprowadzały w błąd w zakresie instrumentu finansowego, tj. akcji Krezus. Informacje były fałszywe i nierzetelne, gdyż wskazywały, że nabyta została przez Krezus SA ruda niklu w ilości 600 tys. ton. Natomiast zawarta przez spółkę umowa kupna rudy niklu miała opcyjny charakter, a spółka Krezus SA nie zrealizowała opcji zakupu rudy niklu na warunkach określonych w ww. umowie z uwagi na spadek cen rudy niklu.

Poprzez udzielenie ww. wywiadu Roman Karkosik naruszył art. 39 ust. 2 pkt 4 lit. b ustawy o obrocie w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą zmieniającą, realizując przesłanki manipulacji określonej w tym przepisie.

Po pierwsze, Roman Karkosik rozpowszechnił ww. informację za pomocą środków masowego przekazu.

Po drugie, informacje lub pogłoski, które rozpowszechnił były fałszywe lub nierzetelne (obiektywnie niezgodne z rzeczywistością lub dotyczące bezpodstawnych i nieuzasadnionych ocen sytuacji), gdyż obiektywnie można stwierdzić, że ruda niklu nie została zakupiona (spółka nigdy nie zakupiła rudy niklu), a Krezus SA jedynie uzyskała prawo zakupu rudy niklu (umowa miała charakter opcyjny).

Po trzecie, Roman Karkosik wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć, że są to informacje nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd. Informacje rozpowszechnione w ww. artykule prasowym miały szczegółowy charakter, wykraczający poza informacje ogólnodostępne wówczas na rynku, a Roman Karkosik wypowiadał się w charakterze osoby decydującej o kierunkach rozwoju Spółki i dobrze poinformowanej o jej bieżącej sytuacji, posiadając wówczas pośrednio udział w Spółce wynoszący prawie 50% ogólnej liczby głosów.

Po czwarte, rzeczywistym lub potencjalnym skutkiem zakazanego rozpowszechniania informacji lub pogłosek było lub mogło być wprowadzenie w błąd w zakresie instrumentów finansowych. Roman Karkosik, wypowiadając się na temat bieżącej sytuacji (i planów Spółki) w zakresie eksploatacji rudy niklu w Indonezji, mógł w odbiorcach wzbudzić przekonanie, że surowiec został zakupiony i niedługo rozpocznie się jego sprzedaż na rynek chiński. Należy ponadto podkreślić, że nie ma znaczenia skutek przekazywanych informacji, ale okoliczność ich wpływu lub możliwość takiego wpływu na błędny sposób postrzegania sytuacji na rynku. Sformułowanie "w zakresie" instrumentów finansowych należy interpretować szeroko, obejmując nim wszelkie okoliczności wpływające na decyzje rzeczywistych i potencjalnych inwestorów na rynku kapitałowym (cena, popyt, podaż, tendencje wzrostu lub spadku, czynniki cenotwórcze itd., a zatem wszelkie informacje – w tym dotyczące także emitenta – mogące potencjalnie wywrzeć wpływ na jeden z powyższych elementów).

Jednocześnie Komisja zwraca uwagę na znaczenie zakazu manipulacji. Celem zakazu manipulacji jest zapewnienie należytego funkcjonowania rynku instrumentów finansowych. Zachowania stanowiące manipulację mogą powodować zakłócenia równowagi informacyjnej, kształtować fałszywe wyobrażenia dotyczące popytu lub podaży danych instrumentów, wywołując niepożądane skutki cenotwórcze. Bezprawna manipulacja obejmuje zatem takie zachowania, które potencjalnie lub rzeczywiście naruszają interesy innych uczestników rynku instrumentów finansowych, a przez to przyczyniają się do zmniejszenia jego efektywności jako platformy wymiany dóbr opartej na reglamentowanym, aczkolwiek szerokim dostępie do informacji. Rozpowszechniając informacje na temat zakupu rudy niklu przez Krezus SA, Roman Karkosik wypowiadał się w charakterze osoby dobrze zorientowanej w planach Spółki. Wypowiedzi takich osób w środkach masowego przekazu tym uważniej analizowane są przez uczestników rynku i przydawana jest im większa wiarygodność. Dlatego szczególnie istotnym jest, aby główni akcjonariusze spółek publicznych dochowali staranności wypowiadając się na ich temat, aby ich wypowiedzi nie wprowadzały pozostałych inwestorów w błąd, gdyż mogliby na tej podstawie podjąć niekorzystne decyzje inwestycyjne.

Komisja podkreśla, że kara w powyższej wysokości jest uzasadniona ze względu na wagę i naganność naruszenia, stanowiąc adekwatny i proporcjonalny środek sankcyjny do stwierdzonych naruszeń przepisów prawa i ustalonych okoliczności sprawy. Jednocześnie Komisja miała na względzie, że kara o takiej wysokości będzie odpowiednim środkiem represyjnym, wyrażającym stopień dezaprobaty organu nadzoru wobec naruszenia jakiego dopuścił się Roman Karkosik, które w sposób istotny wpłynęło na interes uczestników rynku kapitałowego oraz poziom transparentności tego rynku.

Ponadto kara administracyjna ma pełnić funkcję prewencyjną, która jest rozumiana dwojako: jako prewencja generalna oraz jako prewencja indywidualna. Prewencja generalna kary administracyjnej realizuje się poprzez obawę dolegliwości, które mogą spotkać uczestników rynku kapitałowego. Kary mają zniechęcać do działań niepożądanych. Z kolei funkcja prewencji indywidualnej kary administracyjnej ma wpłynąć na postawę karanego podmiotu, tak by w przyszłości nie dochodziło do naruszeń obowiązujących przepisów prawa.